

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

INGEKOMEN - 4 MEI 2006

Groenraedt BV
de heer D.J.M. Matthijsse
Postbus 3141
7500 DC Enschede

ons kenmerk 06-122/06.01054/JanWi
datum 3 mei 2006
onderwerp Oplevering

aantal blz. 1

Geachte heer Matthijsse,

Hierbij zenden wij een notitie waarin we de vragen van de Gemeente Steenwijk en Bureau Vijn beantwoorden ten aanzien van ons rapport "Risico-analyse van effecten op vogels en vleermuizen voor een windturbinelocatie bij Scheerwolde".

We hopen de vragen naar tevredenheid te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,
Bureau Waardenburg bv

J. van der Winden

Lid van de Organisatie van Advies- en Ingenieursbureaus (ONRI) en de Vereniging Netwerk Groene Bureaus

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig
BRL 9990: 2001 / ISO 9001: 2000

Postadres: Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 27 10
Telefax: 0345 - 51 98 49
E-mailadres: wbb@buwa.nl
Internet: www.buwa.nl

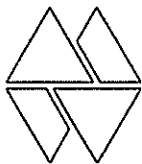
Bezoekadres: Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg
Handelsregister: KvK Tiel 11028826
BTW-nummer: NL8057.82.059.B.05
Bank: ABN-AMRO Culemborg 55 93 19 576
Postbank: 710572

Notitie: beantwoording aanvullende vragen gemeente Steenwijk en Bureau Vijn t.a.v. rapportage effecten extern werking VR en HR in relatie tot het geplande windpark Scheerwolde (Scholtensloot).

Bureau Waardenburg 2 mei 2006

J. van der Winden

Via de gemeente Steenwijk en Bureau Vijn is een aantal vragen toegestuurd die betrekking hebben op de rapportage "Risico-analyse van effecten op vogels en vleermuizen voor een windturbinelocatie bij Scheerwolde" rapport 05-147, Bureau Waardenburg. In onderhavige notitie wordt ingegaan op de gestelde vragen. Hieronder zijn de vragen letterlijk overgenomen zoals toegestuurd op 11 april 2006. Onder de vragen is vervolgens het antwoord van Bureau Waardenburg opgenomen.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Opmerkingen over ecologisch rapport Scheerwolde windmolenpark

1. Er wordt geen rekening gehouden met cumulatieve effecten. In ieder eval moeten voorontwerpbestemmingsplannen welke ter inzage zijn gelegd eegenomen worden. Daarbij wordt met name gedacht aan de cumulatieve effecten van woningbouw, bedrijfsterreinen en recreatieve ontwikkelingen (gele vlek Scheerwolde).
Antwoord Bureau Waardenburg: Komt overeen met de aanbeveling in paragraaf 7.4 pagina 37-38
2. ook in dit onderzoek wordt als in het landschapsrapport opgemerkt dat andere plannen in de omgeving met effecten op vogels niet kunnen plaatsvinden. Deze zijn schrappen onder ander vanwege in procedure zijnde plan voor recreatiegebied Scheerwolde.
Antwoord Bureau Waardenburg: In de "purperreigerrapportage" wordt geen conclusie getrokken over het al dan niet door kunnen gaan van andere plannen. Wel wordt aanbevolen deze te toetsen in het kader van de NB-wet 1998 (zie paragraaf 7.4 pagina 37-38)
3. De verandering van 2% aanvaringsslachtoffers in het concept-rapport dus significant (boven 1% norm) is in het definitieve rapport opeens gezakt naar 0,8% op basis van dezelfde gegevens is vreemd. Ook wordt gebruik gemaakt van gegevens in situaties niet vergelijkbaar bij het onderhavige. Cijfers van NUON zijn in het kader van windenergie mogelijk niet objectief genoeg.
Antwoord Bureau Waardenburg: In het concept rapport was een fout in de berekeningen aanwezig. Die fout kwam aan het licht, en is hersteld, in een procedure waarin nieuwe informatie m.b.t. het berekenen van aantallen slachtoffers bij windparken is doorgevoerd. Inmiddels is empirische informatie beschikbaar over aantallen slachtoffers bij grotere turbines. Er zijn geen cijfers van NUON gebruikt voor de effectenstudies, maar cijfers van een groot aantal veldstudies naar de effecten van windenergie op vogels die uitgevoerd en gefinancierd zijn door een groot aantal instituten, instanties en bedrijven in binnen en buitenland. Bureau Waardenburg staat, als onafhankelijk onderzoek- en adviesbureau garant voor de objectiviteit van de gegevens van dit nationale en internationale onderzoek.
4. Onderzoek naar vleermuizen, meervleermuis is een kwalificerende soort in Weerribben, Wieden. Grote kolonie in Scheerwolde, gevoelig voor lijnvormige elementen, logischerwijs zou hij jagen boven Scholtensloot.
Antwoord Bureau Waardenburg: Juist vanwege deze vooronderstelling is gericht onderzoek uitgevoerd, waaruit vervolgens bleek dat meervleermuizen NIET substantieel gebruik maken van de Scholtensloot als migratieroute tussen rust en foerageergebieden. Dit wordt vervolgens ondersteund door een recent verschenen rapport van Tuijter en Haarsma 2005 (Meervleermuizen in de kop van Overijssel.)
5. In het rapport staat te lezen dat ganzen en weidevogels tot op een afstand van 500 meter beïnvloed worden door windmolens. Een en ander zou inhouden dat de hele polder Gelderingen ongeschikt wordt als fourageergebied en broedgebied.(?)
Antwoord Bureau Waardenburg: Voor weidevogels (vermoedelijk worden broedvogels van graslanden bedoeld in de vraag) liggen de verstoringafstanden nihil tot aanzienlijk minder dan 500 m en is om deze reden ingeschat dat hooguit enkele broedparen verstoord worden (p. 31). Ganzen verblijven, volgens de beschikbare rapporten, hooguit in kleine aantallen in de omgeving van de Scholtensloot zodat de mogelijke verstoring van deze vogels niet als significant aangemerkt kan worden ten opzicht van de totale regionale populaties (p. 31).
6. Afstand tot de Weerribben staat nergens vermeld, volgens ons is dat ongeveer 800 meter. Dit worden nagemeten.
Antwoord Bureau Waardenburg: klopt 800 tot 8000 meter van nabije grens tot meest westelijke grens.

7. Andere diersoorten en flora worden niet vermeld maar dit is ook al eerder opgemerkt door de provincie en wordt ook al aangepast.

Antwoord Bureau Waardenburg: Is onderdeel van Flora en faunawetbeoordeling die momenteel in uitvoering is.

8. Purperreigers. De effecten van een mogelijke verlegging van de trekroute van de purperreiger worden niet meegenomen. Het wordt even genoemd als zijnde positief maar een en ander is verder niet onderbouwd of onderzocht. Het feit dat de reigers hun trekroute gaan veranderen naar de fourageergebieden zou al wel eens significant kunnen zijn, want is dit wel mogelijk door de Blokzijlseweg b.v. meer verkeersslachtoffers (?). Daarnaast is deze route langer, dit kost meer energie en zou een negatief resultaat op de broedresultaten kunnen hebben.

Berekeningswijze: er bestaat geen duidelijkheid over de getallen welke zijn gebruikt in de formule uit bijlage 1. Daar de ene na de andere aanname is gebruikt, maar welke? Bijvoorbeeld: een koloniegrootte van 15-50 paar (par. 4.1.1, pag. 23), bevat een enorme marge. Als het aantal vliegbewegingen (par. 4.1.2, pag. 24) uit een kolonie van 15 paar komt is het een enorm percentage (tot 16 vliegbewegingen) dat tussen of lang de toekomstige molens vliegt. Bij 50 paar is dat logischerwijs een stuk lager. Maar van hoeveel paar gaat men dan daadwerkelijk uit? Er is twee nachten geteld. Dat is bij een gemiddelde verblijftijd van zo'n 150 dagen (krap bepaald uit april-oktober) 1,3% van de totale mogelijke vliegmomenten. Van hoeveel dagen zijn ze uitgegaan? Is dit nog representatief? De afstand tot de foerageergebieden is al groot (6-8 km). Verder omvliegen, lijkt ons, zal zorgen voor een vertraagde aanvoer van vis naar de kolonie met alle gevolgen van dien. Ten aanzien van sterfte moet het volgen worden opgemerkt. Als een ouder sterft is de kans dat de jongen het overleven klein (meestal 0) is. Daar purperreigers gemiddeld 4 jongen hebben, kan een sterfte door de molen, 5 dode purperreigers betekenen! (par. 7.1).

Antwoord Bureau Waardenburg: Het aanpassen van de vliegroute wordt door Bureau Waardenburg niet als een significant effect ingeschat omdat het een relatief beperkte aanpassing is t.o.v. de totale vliegweg. De opmerking over verkeersslachtoffers is ons niet duidelijk aangezien, voor zover we weten, auto's zich niet op hoogtes boven 50 m verplaatsen. De populatie-omvang die is aangehouden staat verantwoord op pagina 35 van het rapport.

Uit eerdere onderzoeken naar purperreigers is gebleken dat de uitvliegpatronen en foerageergebieden redelijk constant zijn. Twee bezoeken volstaan daarom hetgeen ook bleek omdat ook hier tijdens beide bezoeken de patronen sterk vergelijkbaar waren. Effecten die doorwerken op reproductie worden indirect meegewogen in het mortaliteit-criterium.

9. Overige Rode Lijstsoorten: In 4.2 wordt gerefereerd aan de broedgevallen in het gebied gelegen bij de molens. Daar zitten maar liefst 6 Rode Lijstsoorten bij. De populaties van deze soorten wordt niet beoordeeld op mogelijke negatieve effecten door de molens (geen opdracht, ook de F&F wet beoordeling is geen deel van de opdracht). Terecht wordt op het laatst gerefereerd aan het cumulatief effect van maatregelen. Deze moeten goed worden onderzocht ook in realisatie van de Gele Stip Scheerwolde.

Antwoord Bureau Waardenburg: In de flora en faunawetbeoordeling dient een inschatting plaats te vinden van het effect op regionale populaties van deze Rode Lijst soorten. Cumulatief effect zie vraag 1 en bijbehorend antwoord.

==